

Jesper Troels Jensens tale ved overrækkelsen af Danske Talers Ærespris

Taler

Jesper Troels Jensen
Formand Danske Taler

Dato

16. november 2022

Sted

Vartovs Store Sal, København

Deres Majestæt, velkommen til Vartov.

Deres Majestæt, velkommen til Logograf.

Og Deres Majestæt, velkommen til overrækkelsen af Danske Talers Ærespris.

Velkommen til Vartov.

Hvad er nu det for noget, og hvorfor er det her, vi skal mødes, og De skal have Deres ærespris.

Jeg ved, at De tidligere har været i kirken, der er en del af Vartov, men hvad er det her egentlig for et sted, og hvorfor holder vi det her?

Se, her i Vartov.

Det var jo her Grundtvig huserede, og jeg tror, det er det ord, vi i virkeligheden skal bruge, for han var jo et multitalent på mange forskellige måder og fik stor indflydelse.

Og jo især møder vi ham, når vi er i kirke og synger hans smukke salmer.

Men det var her, han huserede.

Det var her, han var præst i mange, mange år.

Det var her, han udviklede nogle af alle sine tanker, og det er også fra stedet her, at man kan sige, at den grundtvigske bevægelse bor og lever i dag.

Og Grundtvig sagde mangt og meget.

Rigtig meget.

Blandt andet sagde han, at det, det handler om, det er det levende ord.

I modsætning til det døde bogstav.

Grundtvig gik endda så langt, så han sagde, ordet ligger lig i bøger.

Så kan det jo ikke blive mere dødfødt, kan man sige.

Derefter skrev han så 85.000 sider.

Så han tog jo ikke helt sin egen medicin, men det var om Vartov.

Det her sted var altså, da Grundtvig begyndte her, et slags plejehjem.

Noget i den stil.

Og her sendte man Grundtvig op, fordi så var Martensen og Mønsted, så var de af med ham.

Så kunne han stå heroppe og, ja, råbe, som der stod i aviserne dengang.

Men her mange år efter, der er det trods alt Grundtvig, vi husker.

Se det er Vartov.

Men det næste jeg sagde, det var velkommen til Logograf.

Og logograf, hvad er nu det for noget?

Logograf er det allerældste akademiske erhverv, der eksisterer.

Nå, hvor er det kommet fra?

Det opstår i Athen, fordi man for første gang i verdenshistorien får en slags demokrati.

Folkeforsamlingen.

Er det så ligesom inde på Christiansborg?

Nej, der var tusindvis af medlemmer.

Jamen, var det så ikke dyrt?

Nej, fordi vi fik ikke noget honorar.

Nå, var der så lange valgkampe?

Nej, for det foregik ved lodtrækning.

Aha.

Så det man skal forestille sig, det er altså på en stor fodboldbane.

Ved den ene langside står der en kæmpe stor sten.

Og den her kæmpe store sten, det er talerstolen.

Og så skulle man stå deroppe og sige et eller andet hadapadap adapadap, og det skulle jo være højt og tydeligt, for ellers kunne man ikke høre det.

Det, der er det særlige, dengang, det er, at alt foregik for folkeforsamlingen også retssager, så når der var sager om, var man skyldig eller ikke skyldig i mord eller andre ting, så skulle man kunne forsvare sig selv.

Og derfor gik masser af mennesker til logograf, til taleskriver, for at få skrevet en tale, som de så kunne holde for folkeforsamlingen.

Og derfor er det at være taleskriver, det at være med til at formulere og udvikle et synspunkt, det er det første akademiske job i verden.

Så er der nogle der vil sige hvad så med de der jurister?

Den ulykke sker først 300 år senere i Rom.

Sådan er det.

Og det tredje jeg sagde?

Da jeg bød Dem velkommen, det var, De skal have en ærespris.

Danske Taler har besluttet, at vi ville etablere, skabe en ærespris for den helt særlige livslange indsats.

Og det, vi arbejder med i Danske Taler, det er jo, vi samler på taler, ligesom andre samler på frimærker.

Og så har vi bare lagt mærke til, at rigtig mange i samlingen, der er nogle særlige, og hvis Dronningen er på dem, så er der ofte efterspørgsel.

Hvad sagde Dronningen dengang?

Og hver eneste år, når vi har uddelt den almindelige talerpris, så bliver Dronningen altid indstillet.

Men Deres Majestæt. Det drejer sig jo ikke om en enkelt tale i Deres tilfælde. En enkelt tale er som et enkelt udråbstegn i et år. For deres tale er altid det største udråbstegn, kronjuvelen, som vi kan kalde det.

Nytårstalen.

Jeg har lagt mærke til, at De har sagt i forskellige interviews, at det med ord, det var sjovt.

Allerede som helt lille synes De, at det var sjovt med ord.

Og en særlig formulering, for sådan er det ofte med Deres taler, det er at De godt kunne lide at vride ord.

Og det her logograf, som jeg fortalte om lige før.

Det er alle de mennesker, der sidder her.

De er taleskrivere i ministerier, store organisationer, universiteter.

Så nu er De pludselig kommet sammen med Deres ligefæller her.

Alle de andre ordvridere, de er her også.

Og de sidder og vrider ord på fuld tid i ministerier og alle mulige steder, men De vrider ord på livstid.

Og det er vi morderlig glade for.

Så jeg må skuffe Dem i dag, vi kan ikke give Dem en almindelig talerpris, det går bare ikke, nej, naturligvis skal De have en pris for deres livslange indsats.

Og det sker lige om lidt.

Men når man skal have Dem på besøg, Og give Dem en pris, så vil en naturlig overvejelse være, skal vi så give Dronningen et diplom?

Eller skulle vi give Dronningen en eller anden ting?

En smuk ting, naturligvis, dansk kunsthåndværk.

Vi ved jo, at De selv er ypperlig med at brodere, laver smukke ting til vores kirker og meget andet.

Men sådan er det ikke gået.

Det er gået sådan, at vi i virkeligheden ved om Dem, at De, ligesom jeg i øvrigt, har læst på Aarhus Universitet, så De er også akademiker, og derfor har vi tænkt, I anledning af så festlig en dag, der vil vi udgive et akademisk festskrift for Dronningen, og festskriftet hedder *Dronningen taler*, og det er altså ikke en stor tyk bog med alle Deres taler.

Nej, Det er set fra forskellige videnskabelige vinkler.

Hvad er det, der sker, når De siger noget?

Hvordan påvirker det folk?

Hvordan virker det historisk og på mange andre leder?

Så det er en anderledes gave, end De så ofte får.

Men jeg ved, at De har et håndbibliotek, så De kan nok finde plads til den.

Og hvordan vil overrækkelsen så foregå?

Den vil foregå ved at professor Lisa Storm Villadsen, hun er professor i retorik, hun har været redaktør på bogen, hun ville præsentere bogen om lidt.

Herefter vil ordet blive givet videre til Bertel Haarder, som i mange, mange år ikke blot har været medlem af flere af Deres regeringer, men også været medlem af Folketinget.

Men Bertel Haarder har en ekstra interesse, nemlig det her med Danske Taler.

Han har støttet os gennem mange år og hjulpet os på forskellige leder, og det er for en særlig ære, at han senere kan få lov til at overrække Dem Danske Talers Ærespris for en livslang indsats for vores modersmål og taler.

Og med de her ord så vil jeg gerne give ordet videre til professoren. Værsgod Lisa.

Kilde

Transskriberet af Word og bearbejdet af redaktionen

Kildetype

Transskription

Tags

Kongehuset, Prisuddelingstale

Relateret

Bertel Haarders tale ved overrækkelsen af Danske Talers Ærespris
16. november 2022

H.M. Dronning Margrethe II's tale ved modtagelsen af Danske Talers Ærespris
16. november 2022

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-troels-jensens-tale-ved-overraekkelsen-af-danske-talers-aerespris-2022>